بررسی تأثیر تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها
بر افشای دارایی ها ومالیات بر درآمد شرکت ها

دکتر خدامی پور[۱]

دکتر انصاری[۲]

علی نمازیان[۳]

تاریخ دریافت : ۸۸/۸/۹ تاریخ پذیرش : ۸۸/۱۰/۸

چکیده:

تورم گسترده در جوامع مختلف و پیچیده تر شدن روشهای تحلیل گری مالی، همراه با نیازهای متنوع استفاده‌کنندگان داخلی و خارجی و به ویژه حساسیتهای مربوط به مراجع تصمیم گیرنده،ارائه اطلاعات واقع گرایانه در فرآیند گزارشگری مالی را ایجاب نموده است. تجدید ارزیابی دارا یی های ثابت رویکردی است که خود نتیجه چنین تحولاتی محسوب می شود. هدف این پژوهش بررسی تأثیر تجدید ارزیابی دارایی شرکت‌ها بر افشای دارایی ها ومالیات بردرآمد شرکت ها است. در انجام این تحقیق از دو روش توصیفی ازنوع همبستگی وپیمایشی استفاده شده است. علاوه بر استفاده از پرسش نامه داده های مورد نیاز از صورت های مالی شرکت های زیر مجموعه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران برای دوره زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶استخراج گردیده است.تجزیه وتحلیل نتایج تحقیق نشان دهنده آن است که در مجموع ارتباط قوی ومؤثری بین تجدید ارزیابی دارایی ها و افشای دارایی ها وجود دارد،از طرف دیگر تجدید ارزیابی دارایی ها برمالیات بر درآمد شرکت های مورد بررسی تأثیر گذاشته که البته رابطه تجدید ارزیابی با مالیات بردرآمد شرکت ها یک رابطه معکوس بوده است.

واژه های کلیدی:

تجدیدارزیابی ـ مبلغ تجدید ارزیابی ـ ارزش منصفانه ـافشاء ـ مالیات ـارزش های تاریخی

---

[۱]– استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی بندر عباس

[۲]- استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی بندر عباس

[۳]– کارشناس ارشد حسابداری

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

۱- مقدمه:

حسابداری به عنوان سیستم اطلاعاتی وظیفه تبدیل داده های مرتبط با رخدادهای مالی را بـه عهـده دارد.سیستم های اطلاعاتی حسابداری ضمن پردازش این اطلاعات، اثرات ایـن گونـه رویـدادها را بـرای تصمیم گیرندگان به منظور ارضاء نمودن نیازهای اطلاعاتی آنها گزارش می نماینـد .نیازهـای اطلاعـاتی استفاده کنندگان از اطلاعات مالی به دلیل تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و اثرات آنهـا بـر محـیط فعالیت سازمان ها در حال تغییر وتبدیل می باشد.حسابداری نیز در جهت تأمین این نیازها، بدان سبب که اساسا سیستمی باز است و از برخی مؤلفه های پیرامونی خویش اثر پذیرفته و برخی از آنها مؤثر می باشد به ناچار در مبانی، اصول و استانداردهای گزارشگری و اندازه گیری تجدید نظر می نماید تا هدف نهـایی حسـابداری، یعنـی تـأمین نیازهـای اطلاعـاتی اسـتفاده کننـدگان از خـدمات حسـابداری تحقـق یابـد (عالیور،۱۳۶۶).

تصمیم گیری صحیح نیازمند اطلاعاتی است که بیانگر واقعیـت و منطبـق بـر وضـع موجـود باشـد. کاهش قدرت خرید پول کشورها در طول زمان وتغییرات عمده در قیمـت هـای نسـبی کـالا و خـدمات، موجب می شود که اطلاعاتی مبتنی بر بهای تمام شده تاریخی دارایی های ثابت گزارش شده در صورت های مالی از ارزش های جاری به عنوان بیان کننده واقعیت های اقتصـادی، بـه شـدت فاصـله بگیرنـد. .برای حل این مسئله، انجمن های حرفه ای حسـابداری در بسـیاری از کشـورها مثـل آمریکـا، کانـادا و انگلستان، راه کارهایی را برای بهبود گزارش های مالی ارائه کرده اند. در ایـران نیـز براسـاس اسـتاندارد شماره ۱۱ با عنوان حسابداری دارایی های ثابت مشهود، تجدید ارزیابی دارایی های ثابت به عنوان روش مجاز پذیرفته شده است (رحمانی،حمیدی،۱۳۸۵).

۲- پیشینه تحقیق:

به لحاظ نظری، تجدید ارزیابی دارایی های ثابت تا حدودی در قلمرو نظریه حفظ سرمایه مادی قـرار دارد. بر اساس این نظریه سود عبارت است از افزایش در سرمایه مادی در یک دوره از زمان. سـرمایه در صورتی حفظ می گردد که ظرفیت بالقوه تولید کالا یا خدمات یک واحد، در طول یک دوره از زمان ثابت باقی بماند. از نظر حسابداری حفظ سرمایه مادی به معنی توانایی واحد در جایگزین کـردن دارایـی هـای اولیه خود با دارایی هایی از همان نوع یا همان کیفیت در انتهای دوره است. اگر چه حفظ سـرمایه مـادی

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

به معنی جایگزین کردن عملی دارایی ها محسوب نمی گردد، اما ارزش های جاری اقلام، در کل می تواند به عنوان جایگزینی مناسب برای سنجش توان تولید به کار رود. به این صورت با تجدید ارزیابی دارایی های ثابت در واقع بخشی از نظریه عنوان شده در اندازه گیری سود و ارزیابی صحیح تر کارآیی مؤسسات تحقق یافته است (اقبال، ۱۳۸۳).

استاندارد حسابداری شماره ۱۲ انگلستان به این منظور تجدید ارزیابی دارایی های ثابت را پذیرفته و ترویج می نماید که اطلاعات مربوط تر و مفید تری را برای استفاده کنندگان صورت های مالی فراهم می آورد. در ادامه و تکمیل استاندارد مزبور در سال ۱۹۹۰ متن پیشنهاد شده که تجدید ارزیابی در استاندارد حسابداری دارایی های ثابت و استهلاک آنها را در شماره ۵۱ خود توسط هیأت تدوین استانداردهای حسابداری انگلستان منتشر کرد که علاوه بر تأکید بر شناختن تجدید ارزیابی دارایی های ثابت و سرمایه گذاری های بلند مدت به صورت طبقاتی شرایطی مفصل تر در مورد نحوه اجرای آن پیشنهاد نموده است. این متن مجددا در سال ۱۹۹۱ توسط همان هیأت مورد تجدید نظر قرار گرفت و تحت عنوان متن پیشنهادی گزارشگری مالی شماره ۱۷ منتشر شد. در این متن عنوان گردید در صورتی که روش تجدید ارزیابی به عنوان یک روش توسط شرکتی به کار گرفته شود، باید حداقل هر ۵ سال یکبار تکرار گردد. در این متن به سه مبنا برای تجدید ارزیابی دارایی ها اشاره شده است (علی مدد، ۱۳۷۸):

۱- ارزش بازار: در مورد دارایی های مازاد بر نیاز مؤسسه استفاده می شود.

۲- ارزش جایگزینی مستهلک شده: در مورد دارایی هایی با ماهیت اختصاصی نظیر ماشین آلات و تجهیزات استفاده می شود.

۳- ارزش مصرف کنونی: در مورد دارایی های غیر اختصاصی نظیر زمین و ساختمان استفاده می‌شود.

علاوه بر موارد فوق قاعده کلی در مورد ارزش گذاری و انعکاس دارایی های ثابت در صورت های مالی، تعیین ارزش خالص بازیافتنی آنهاست و چنانچه این ارزش ثبت شده کمتر باشد باید به این مبلغ تقلیل داده شود.

به لحاظ مراجع بین المللی حرفه ای حسابداری، استاندارد بین المللی حسابداری شماره ۱۶ حسابداری اموال، ماشین آلات و تجهیزات که توسط کمیته بین المللی تدوین استانداردهای بین المللی حسابداری وضع و از اوایل سال ۱۹۸۳ قابل اجرا بوده است در بند های ۲۱ تا ۲۸ و بندهای ۴۴ و ۴۹ ضمن پذیرش

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

تجدید ارزیابی دارایی های عنوان شده شرایطی را در مورد مبانی قیمت گذاری، نحوه ارزیابی و چگـونگی حسابداری دارایی های تجدید ارزیابی شده و مازاد تجدید ارزیابی مقرر داشته است. این استاندارد در سال ۱۹۹۳ بر اساس متن پیشنهادی که در سال ۱۹۹۲ به شماره ۴۳ منتشر و به نظرخواهی گذاشته شده بـود مورد تجدید نظر قرار گرفت و از ابتدای سال ۱۹۹۵ استاندارد بین المللـی حسـابداری شـماره ۱۶ امـوال، ماشین آلات و تجهیزات لازم الاجرا شد (علی مدد، ۱۳۷۸).

تجدید ارزیابی دارایی های ثابت از سال ها قبل مورد توجه بوده و در این خصوص از دهـه ۱۹۳۰ تـا ۱۹۴۰ میلادی در تعدادی از کشورهای اروپایی از جمله بریتانیا، هلنـد، ایرلنـد، فرانسـه، ایتالیـا، اسـپانیا و پرتقال و اغلب کشورهای مشترک المنافع و نیز استرالیا متداول بوده است. با کاهش نـرخ تـورم در دهـه ۱۹۸۰ میلادی استفاده از روش تجدید ارزیابی دارایی ها کاهش یافته به طوری که تعدادی از شرکت هـا و حتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار که تجدید ارزیابی را به عنوان یک روش برگزیده بودندآن را کنار گذاشتند (انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز، ۱۹۹۴).

در ایران به کار گیری ارزش های جاری در ارزشیابی دارایی هـا بـه منظـور دسترسـی بـه اطلاعـات مربوط و مفید با استفاده از تجدید ارزیابی دارایی ها و منطبق با شرایط چهار گانه مندرج در استانداردهای حسابداری ایران ضرورتی اجتناب ناپذیر است. هدف گزارش هـای مـالی تهیـه اطلاعـات صـحیح و بـه موقعی است که اعتبار دهندگان، سرمایه گذاران و دیگر ذینفعان از آن اسـتفاده کـرده انـد تـا تصـمیمات اقتصادی صحیحی اتخاذ نمایند، از همین رو چگونگی و زمان تجدید ارزیابی دارایی ها از اهمیت خاصـی برای استفاده کنندگان اطلاعات مالی برخوردار است. این موضوع یکی از موارد افشاء دارایی ها بر اساس استاندارد شماره ۱۱ حسابداری ایران نیز می باشد.

در خارج از کشور تحقیقاتی در خصوص تجدید ارزیابی دارایـی هـا صـورت گرفتـه اسـت، از جملـه بررسی دلایل و اثرات تجدید ارزیابی دارایی ها (چیا، ۱۹۹۵) و تجدید ارزیابی فرآیند حسابداری به منظـور درک بهتر (الیوت و شاو، ۱۹۹۵)، انجام شده است، که نتایج این پژوهش ها نشـان دهنـده آن اسـت کـه هدف اصلی تجدید ارزیابی بهبود کیفیت اطلاعات مالی برای تصمیم گیری آگاهانه تر است و منجـر بـه ارتقاء کیفیت صورت های مالی می شوند. اما هر یک از این پژوهش ها با توجه به قوانین کشورهای خود برای شرکت های آنها مفید بوده است و قانون های تعمیم یافته ای برای تمامی کشورها نمی باشد.

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

در ایران نیز تحقیقاتی در این زمینه صورت گرفته است. از جمله پژوهشی در ضوابط تجدید ارزیابی دارایی های ثابت در جهان و مقررات و تجارب تجدید ارزیابی در ایران توسط مصطفی علیمدد در سال ۱۳۸۱ صورت گرفت. نتایج این پژوهش نشان می دهد که هدف اصلی از تجدید ارزیابی دارایی ها در هیچ موردی بهبود کیفیت اطلاعات مالی برای تصمیم گیری آگاهانه تر نبوده است و قوانین و مقررات و تجدید ارزیابی انجام شده هدفهایی چون افزایش سرمایه، پوشانیدن زیان انباشته، افزایش بهای تولیدات و فروش سهام شرکت ها به قیمتی بالاتر را دنبال کرده است.

تجدید ارزیابی دارایی های ثابت در دوران تورم و اثرات آن بر نتایج عملیات و وضعیت مالی شرکت ها توسط نقی بهرامفر در سال ۱۳۷۳ انجام گرفته است، این تحقیق در دو محور تجدید ارزیابی دارایی های ثابت به عنوان یک روش معمول حسابداری و قابلیت کاربرد قانون مالیاتی (ماده ۴۴ و ۱۴۳) به تحقیق و پژوهش پرداخته است. نتایج حاصل از این تحقیق به صورت موارد زیر بیان شده است: ۱- مفید بودن و قابلیت کاربرد قانون برای مقطع و هدف خاص، ۲- عدم شمول تمام شرکت ها و به دنبال داشتن مسائلی برای موسسات دولتی، غیر دولتی و صنایع خاص، ۳- ضرورت اصلاح قانون.

تدابیر حسابداری به منظور گزارشگری مالی در شرایط تورمی و تاملی بر روی تجدید ارزیابی دارایی های ثابت توسط عظیم اجاق زاده در سال ۱۳۷۶ انجام گرفته است. نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد استفاده از روش تجدید ارزیابی دارایی های ثابت با توجه به شرایط تورمی حاکم بر محیط اقتصادی ایران و نیز ضرورت عدول از اصول حاکم بر حسابداری از جمله اصل بهای تمام شده و نیز مخدوش شدن مستنداتی که در فرآیند عملیات تکمیل گردیده اند، مشکلات عدیده مرتبط با ارزیابی دارایی های ثابت را به وجود می آورند که اساسا نمی توانند منجر به شفافیت و ارتقاء صورت های مالی گردند.

۳- بیان مسئله وفرضیه های تحقیق:

تجدید ارزیابی، جایگزینی ارزش های عادلانه دارایی های ثابت در تاریخ های تجدید ارزیابی به جای ارزش های تاریخی در صورت های مالی می باشد (اجاق زاده،۱۳۷۶). در فرآیند تجدید ساختار شرکت ها، به دو دلیل ساختار مالی واحد های تولیدی تجدید ارزیابی می شوند. نخست زمانی است که به خاطر محاسبه نامناسب قیمت تمام شده، شرکت دچار زیان دهی می شود و دیگر این که زمانی ساختار مالی واحد ها مورد تجدید ارزیابی واقع می شوند که نرخ تورم در اقتصاد یک کشور دو رقمی بوده وسطح

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

عمومی قیمت کالا وخدمات دائما در حال افـزایش باشـد و افـزایش نـرخ تـورم بافـت و عملیـات مـالی شرکت ها را تحت تأثیر خود قرار دهد. طبق اصول متداول حسابداری هر گاه نرخ تورم سه سـال متـوالی دو رقمی باشد، باید بدهی ها و دارایی های شرکت ها مورد تجدید ارزیابی قرار گیرند.

در ایران از سال ۱۳۶۰ به بعد دارایی واحد های تولیدی به دلیل بسته شدن مرزهایسیاسی– تجـاری، تحریم ها و محاصره اقتصادی و بروز جنگ تحمیلی، مـورد بازسـازی قـرار نگرفـت و بنگـاه هـا عمـدتا نتوانستند با انتقال تکنولوژی و خرید و نصب ماشین آلات جدیـد، سیسـتم هـای تولیـدی خـود را ارتقـاء دهند.به همین دلیل در ایران پس از آیین نامه اجرایی ماده ۶۲ برنامه سوم توسعه اقتصـادی، اجتمـاعی و فرهنگی دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر مکلف شـدن شـرکت هـای دولتـی بـه تجدیـد ارزیـابی دارایی ها طی برنامه سوم توسعه، در خرداد ماه ۱۳۸۰ دولت لایحـه ای را بـه مجلـس شـورای اسـلامی تقدیم کرد که طبق آن اشخاص حقوقی با رعایت ضوابط مقرر، مجاز به تجدید ارزیابی دارایی های خـود می‌باشند (اقبال،۱۳۸۵).

در این پژوهش به دنبال پاسخگوئی به این سـوال خـواهیم بـود کـه آیـا تجدیـد ارزیـابی دارایـی شرکت ها باعث افشای مناسب اطلاعات درباره دارایی ها می شـود؟ از سـوی دیگـر چـون کـه تجدیـد ارزیابی دارایی ها پیامدهای احتمالی مالیاتی به همراه دارد و ممکن است منجر به تغییر در رفتـار مالیـاتی مودیان مالیاتی گردد، در صدد پاسخگویی به این سوال خواهیم بود که آیا میزان مالیات بر درآمد شرکتها تحت تأثیر تجدید ارزیابی دارایی ها قرار می گیرد؟ نتایج حاصل از این مطالعه کلیه گـروه هـای اسـتفاده کننده از صورتهای مالی به ویژه سرمایه گذاران و مراجع مالیاتی را در امر تصـمیم گیـری یـاری خواهـد رساند.

فرضیه اصلی ۱: بین تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارائـی هـا وتغییـرات در مالیـات بـر درآمـد شرکت ها همبستگی وجود دارد.

فرضیه اصلی۲: تجدید ارزیابی دارایی شرکتها در افشاء دارایی‌ها تاثیر دارد.

فرضیه فرعی۱:بیان تاریخ مؤثر تجدیدارزیابی‌داراییها، افشاء اطلاعات صورتهای مالی را برای اسـتفاده کنندگان افزایش می‌دهد.

فرضیه فرعی۲: بیان استفاده از ارزیاب مستقل به منظور تجدید ارزیابی دارایـی‌هـا، افشـاء اطلاعـات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می‌دهد.

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

فرضیه فرعی۳: بیان روشهای با اهمیت به کـار رفتـه در بـرآورد ارزش منصـفانه دارایـی هـا، افشـاء اطلاعات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

فرضیه فرعی۴: بیان میزان استفاده از قیمتهای عینی در بازار فعال در تجدید ارزیابی دارایی ها، افشاء اطلاعات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

فرضیه فرعی۵: بیان مبلغ دفتری هر طبقه از دارایی ها بر اساس بهـای تمـام شـده بـا فـرض عـدم تجدید ارزیابی دارایی ها، افشاء اطلاعات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می‌دهد.

فرضیه فرعی۶: بیان مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و ذکر محدودیت تقسـیم آن بـین صـاحبان سهام، افشاء اطلاعات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می‌دهد.

فرضیه فرعی۷: بیان دوره تناوب تجدید ارزیابی به تفکیک هر طبقه از دارایـی هـا، افشـاء اطلاعـات صورتهای مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می‌دهد.

۴-روش تحقیق:

انتخاب روش تحقیق تا حد زیادی بستگی به هدف ها و ماهیت موضوع پژوهش ونیز امکانات اجرایی آن دارد.هم چنین ملاحظات اخلاقی و انسانی ناظر بر تحقیق و وسـعت و دامنـه آن را نبایـد از نظـر دور داشت.

در این تحقیق با توجه به نوع فرضیه ها از ۲روش تحقیق استفاده می شود ،برای فرضیه اصـلی۱ از روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی استفاده می شود. هدف از این روش میزان ارتباط بـین متغیرهـا است. در این مطالعه ارتباط بین تغییرات مبلغ مازاد تجدیدارزیابی دارایی‌هـا را بـا تغییـرات در مالیـات بـر درآمد شرکت هایی که عمل تجدید ارزیابی را نسبت به دارایی های خود انجام داده اند مورد بررسی قـرار دادیم.برای فرضیه اصلی ۲وفرضیه های فرعی۱تا۷،از روش تحقیق نوع پیمایشی استفاده شد تا عوامـل مؤثر بر افشای اطلاعات را(بر اساس موارد هفت‌گانه افشای طبق اسـتاندارد حسـابداری ایـران) توصـیف نماییم به گونه‌ای که پرسش‌نامه‌های طراحی شده را به دو گروه مدیران (شـامل: مدیرعامل،مـدیرمالی و سرمایه گذار عضو هیأت مدیره)شرکت هایی که دارایی های خود را تجدید ارزیابی کرده اند و حسابرسان مستقل توزیع کرده و براساس استخراج از نتایج پرسش نامه ها و با استفاده از روش های آماری مناسـب به بررسی آن نتایج پرداختیم.برای آن بخش از تحقیق که به صـورت پرسـش نامـه‌ای بـود، ابـزار انـدازه

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

گیری جهت کسب اعتبار ساختاری و محتوایی، مورد آزمون قرار گرفته است. همچنین جهت اطمینـان از پایایی پرسش‌نامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده و مشخص گردیده است که پرسش‌نامـه دارای پایـایی بالا می باشد.از طرف دیگر از روایی پرسش‌نامه در جهت بررسی دقیق موضوع مورد مطالعه نیز به کمک متخصصین اطمینان لازم کسب شده است. از آنجایی که بیشتر شرکت های دولتی عمل تجدید ارزیـابی دارایی ها را انجام داده اند، جامعه آماری این پژوهش برای فرضیه اصلی۱ شرکت هایی که عمل تجدیـد ارزیابی دارایی ها را انجام داده بودند به عنوان جامعه آماری انتخاب شد، از آن جایی کـه بیشـتر شـرکت های دولتی عمل تجدید ارزیابی دارایی ها را انجام داده اند جامعه آمـاری ایـن پـژوهش بـه طـور دقیـق شرکت های زیر مجموعه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسـازی معـادن و صنایع معدنی ایران انتخاب شد که با توجه به استعلام صورت گرفته و نامه های ارسال شـده از سـازمان امور مالیاتی کشور به شماره های ۲۲۱/۹۸۶۰۸ و ۲۲۱/۹۸۶۰۶ در تاریخ ۱۳۸۷/۰۹/۳۰ برای آن سازمان-ها و درپی آن جواب آن سازمان‌ها به نامه سازمان امور مالیاتی کشور با شماره نامـه‌هـای ۸۷/۴۳۸۳۳ بـه تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۹ و ۲۵۹۳۵ به تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۶ به ترتیب از سـازمان گسـترش و نوسـازی صـنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران جامعه آماری این پـژوهش بـرای فرضـیه اصلی ۱ شرکت های زیر تعیین شد:

سازمان گسترش ونوسازی صنایع ایران: ۱-شـرکت بـین المللـی توسـعه و مهندسـی پـارس پیـدکو ۲- شرکت نوسازی صنایع ایران۳-سازمان مـدیریت صـنعتی۴-شـرکت صـدرا امیـد چابهـار ۵-شـرکت گسترش صنایع ریلی ۶-گروه ماشین سازی تبریز۷-شرکت ماشـین سـازی لرسـتان۸-شـرکت بازرسـی کیفیت و استاندارد ایران۹-شرکت صنایع هوایی ایران.

سازمان توسعه ونوسازی معادن وصنایع معدنی ایران:

۱-شرکت ملی فولاد ایران۲- شرکت فولاد مبارکه۳- شرکت ذوب آهن اصـفهان۴-شـرکت فـولاد خوزستان۵-شرکت گروه ملی صنعتی فولاد ایران ۶-شـرکت تهیـه و تولیـد مـواد اولیـه فـولاد خراسـان ۷-شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران۸-شرکت سنگ آهـن مرکـزی ایـران۹-شـرکت ذغـال سـنگ کرمان۱۰- شرکت ذغال سنگ البرز مرکزی۱۱- شرکت ذغال سنگ البرز غربی۱۲- شرکت ذغال سنگ

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

البرز شرقی۱۳- شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی۱۴-شرکت ملی صنایع مس ایران،البته بـه دلیـل حجم کم جامعه آماری تمام آن به عنوان نمونه انتخاب شد.

برای فرضیه اصلی ۲ و فرضیه های فرعی ۱تا۷ جامعه آماری مورد نظـر جامعـه حسابرسـان مسـتقل کشور با جمعیت ۱۶۰۰نفر و مدیران شرکت های عنوان شده در بـالا(شـامل:مـدیر عامل،مـدیر مـالی، و سرمایه گذار عضو هیأت مدیره) با جمعیت ۶۹ نفر به صورت جداگانه به عنوان جامعه آماری مورد بررسی قرارگرفت.

در گروه مدیران تمام ۶۹ نفر به دلیل حجم کم جامعـه انتخـاب شـدندکه در مجمـوع ۳۳ نفرپرسـش نامه ها را برگشت دادند ولی در گروه حسابرسان مستقل با توجه به جمعیت ۱۶۰۰ نفری و بـا اسـتفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده ۳۱۰ حسابرس مستقل انتخاب شـد کـه در مجمـوع ۲۲۵ پرسـش‌نامـه برگشت دادند.

n: نمونه ، N: جامعه ، Z: ۱/۹۶ ، d : ۰/۰۵

۵- روش تجزیه وتحلیل داده ها:

با توجه به اطلاعات استخراج شده در این تحقیق روش های آماری مورد استفاده عبارتنـد از،ضـریب همبستگی پیرسون برای فرضیه اصلی ۱، و برای فرضیه اصلی ۲و فرضیه هـای فرعـی ۱تـا۷ داده هـای مورد نیاز تحقیق از ۲۲۵ پرسشنامه اعضای حسابرسان مستقلو ۳۳ پرسش نامه مدیر عامل، مدیر مـالی و سرمایه گذار عضو هیأت مدیره ، که حاوی سؤالات مشخصات فردی و سؤالات مربوط به فرضـیه هـای تحقیق می باشند، جمع آوری گردیده است،که با استفاده از جدول هـای فراوانـی و نمودارهـای سـتونی، توصیفی از وضعیت شاخص های دموگرافیک و فرضیات تحقیق ارائه شده اسـت. سـپس جهـت بررسـی فرضیه های تحقیق و ارتباط آن ها با شاخص های دموگرافیک از آزمونهای دوجملـه ای همـراه نمـودار میله ای، آزمونT همراه با نمودار جعبه ای برای مقایسه دو نمونه مستقل و آزمـون ANOVA (تحلیـل واریانس یک طرفه) همراه با نمودار جعبه ای برای مقایسه چند نمونه مستقلاستفاده شده است.

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

۶- یافته های تحقیق:

با توجه به بررسی مشخصه های فردی افراد به این نتیجه ها رسیدیم:

–در هر دو گروه مدیران و حسابرسان مستقل افراد بالاتر از ۲۰ سال سابقه کار به نسبت افـراد دیگـر کمتر اعتقاد دارند که تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها در افشای دارایی ها تأثیر دارد.

– اعضای حسابرسان مستقل نسبت به مدیران بیشتر اعتقاد دارند که تجدید ارزیابی دارایی شرکت‌هـا در افشای دارایی‌ها تأثیر دارد.

–در هر دو گروه مدیران و حسابرسان مستقل رشته تحصیلی تأثیری در تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها در افشای دارایی ها ندارد.

۶-۱-الویت بندی متغیر های تحقیق از نظر هر دوگروه:

با توجه به تحلیل های آماری انجام گرفته، الویت بندی متغیر ها از نظر گروه مدیران، متغیـر تجدیـد ارزیابی دارایی شرکت ها در رتبه اول،و متغیر های بیان دوره تنـاوب تجدیـد ارزیـابی دارایـی هـا ،بیـان روش های با اهمیت به کاررفته،بیان تاریخ مؤثر تجدید ارزیابی دارایی ها،بیان مبلغ دفتـری هـر طبقـه از دارایی ها،بیان مبلغ مـازاد تجدیـد ارزیـابی دارایـی ها،بیـان ارزیـاب مسـتقل و بیـان میـزان اسـتفاده از قیمت های عینی در بازار فعال به ترتیب رتبه های ۲تا ۸ را در الویت بندی های خود درباره عمل تجدید ارزیابی قرار داده اند، در حالی که از نظر گروه حسابرسان مستقل، متغیر تجدید ارزیابی دارایی شرکت هـا در رتبه اول، و متغیر های بیان تاریخ مؤثر تجدید ارزیابی دارایی هـا، بیـان مبلـغ مـازاد تجدیـد ارزیـابی دارایی ها، بیان دوره تناوب تجدید ارزیـابی دارایـی هـا، بیـان ارزیـاب مسـتقل، بیـان میـزان اسـتفاده از قیمت های عینی در بازار فعال، بیان مبلغ دفتری هر طبقه از دارایی ها و بیان روش های بـا اهمیـت بـه کاررفته در برآورد ارزش منصفانه دارایی ها به ترتیب در رتبه های ۲تا۸ قرار گرفتند،با توجـه بـه مقایسـه الویت بندی های دو گروه مشاهده می گردد که،هر دو گروه حسابرسان مستقل ومدیران الویت اول خـود را به متغیر تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها داده اند که، نشان دهنده آن اسـت کـه هـر دو گـروه بـراین موضوع که تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها بر افشای دارایی ها تأثیر دارد، تأکید می ورزند.

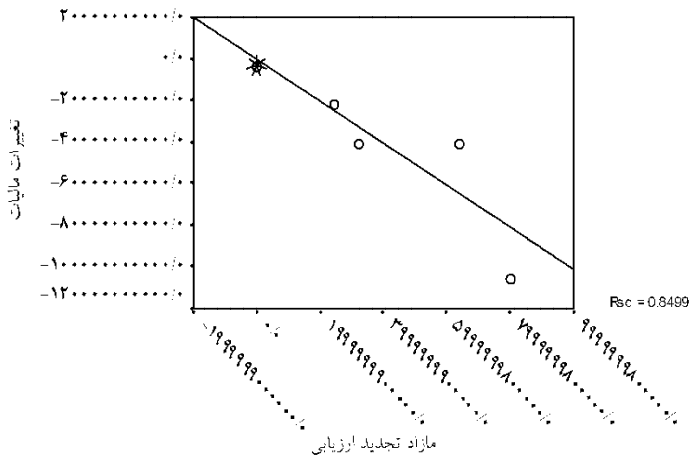
[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

پس از آزمون فرضیه های تحقیق به نتایج زیردست یافتیم:

در بررسی فرضیه اصلی ۱با عنوان بین تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارائی ها وتغییرات در مالیات بر درآمد شرکت ها همبستگی وجود دارد،با توجه به تجزیه وتحلیل داده ها،مشخص شد که ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و تغییرات در مالیات بر درآمد شرکت ها برابر ۰/۹۲۲–و باتوجه به جدول ونمودارشماره۱p– مقدار (معنی داری) برابر ۰/۰۰۰ می‌باشند، کهکوچک‌تر از سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$است، و در نتیجهبین تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و تغییرات در مالیات بردرآمد شرکت ها یک رابطه معنی داری وجود دارد، که در ضمن منفی بودن ضرایب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه عکس بین این دو متغیر است.

جدول شماره ۱

متغیر	تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها				
آزمون	پیرسون			وجود رابطه	نوع رابطه
تغییرات در مالیات بر درآمد شرکت ها	ضریب همبستگی	معنی داری	تعداد		
	–0.922	0.000	11	دارد	عکس

نمودار شماره ۱(نمودار پراکنش بین تغییرات مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و تغییرات در مالیات بر درآمد شرکت ها)

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

– در خصوص فرضیه اصلی۲ با عنوان، تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها در افشای دارایی‌ها تاثیر دارد،با توجه به تجزیه و تحلیل داده هااز طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که مقدار(معنی داری)p –به طور کلی برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$است، همچنین به صورت مجزا برای هر دو گروه حسابرسان مستقل و مدیران با توجه به جدول شماره ۲ مقدار معنی داری p– کوچک تر از $\alpha = 0.05$است که در نتیجه می توان گفت تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها در افشای دارایی ها تأثیر دارد، در نتیجه می‌توان گفت تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها در افشای دارایی ها تأثیر دارد.

جدول شماره۲

تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	6	2.7	0.027	14.20	0.000
	بالا	219	97.3	0.973		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	0	0	0	5.74	0.000
	بالا	33	100.0	1.00		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	6	2/4	۰/۰۲۴	۱۵/۳۲	۰/۰۰۰
	بالا	252	97/6	۰/۹۷۶		
	کل	258	100/0	۱/۰		

–در بررسی فرضیه فرعی ۱ ،با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۳ از طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که p– مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی و چه به صورت تفکیک شده برای هر دو گروه برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$است، در نتیجه می توان گفت بیانتاریخ موثر تجدید ارزیابی دارایی ها، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

جدول شماره ۳

بیانتاریخ مؤثر تجدید ارزیابی دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	2	0.9	0.9	14.73	0.000
	بالا	223	99.1	0.991		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	6	18.2	0.182	3.66	0.000
	بالا	27	81.8	0.818		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	8	3/2	۰/۰۳۲	۱۵/۰۷	۰/۰۰۰
	بالا	250	96/8	۰/۹۶۸		
	کل	258	100/0	۱۰۰/۰		

-در بررسی فرضیه فرعی۲ با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۴ از طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که p- مقدار(معنی داری) به طور کلی و در گروه حسابرسان مستقل برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ است، در نتیجه می توان گفت بیان استفاده از ارزیاب مستقل به منظور تجدید ارزیابی دارایی ها ، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.ولی در گروه مدیران به دلیل بزرگ تر بودن مقدار معنی داری p- از $\alpha = 0.05$مدیران اعتقادی به استفاده از ارزیاب مستقل به منظور تجدید ارزیابی دارایی ها ، که سبب افشای بهتر دارایی ها می شود، ندارند.

جدول شماره ۴

بیان استفاده از ارزیاب مستقل به منظور تجدید ارزیابی دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	31	13.8	0.138	10.87	0.000
	بالا	194	86.2	0.862		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	19	57.6	0.576	–0.87	0.808
	بالا	14	42.4	0.424		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	50	19/4	۰/۱۹۴	۹/۸۴	۰/۰۰۰
	بالا	208	80/6	۰/۸۰۶		
	کل	100	100/0	۱/۰		

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

–در بررسی فرضیه فرعی ۳ با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره۵ از طریق آزمـون دو جمله ای مشخص شد که p– مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی وچه به صورت تفکیک شـده بـرای هر دو گروه برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ است، در نتیجه می تـوان گفـت بیان روش های با اهمیت به کار رفته در برآورد ارزش منصفانه دارایی ها ، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

جدول شماره۵

بیان روش های با اهمیت به کار رفته در برآورد ارزش منصفانه دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	10	4.4	0.44	13.67	0.000
	بالا	215	95.6	0.956		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	5	15.2	0.152	4.00	0.000
	بالا	28	84.8	0.848		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	15	5/8	۰/۰۵۸	۱۴/۱۹	۰/۰۰۰
	بالا	243	94/2	۰/۹۴۲		
	کل	258	100/0	۱/۰		

–در بررسی فرضیه فرعی ۴ با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۶ از طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که p– مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی وچه به صورت تفکیـک شـده بـرای هر دو گروه کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ است، در نتیجه می تـوان گفـت بیـان میـزان استفاده از قیمت های عینی در بازار فعال در تجدید ارزیابی دارایی ها، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

جدول شماره ۶

بررسی بیان میزان استفاده از قیمت های عینی در بازار فعال در تجدید ارزیابی دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	۱۶	۷/۱	۰/۷۱	۱۲/۸۷	۰/۰۰۰
	بالا	۲۰۹	۹۲/۹	۰/۹۲۹		
	کل	۲۲۵	۱۰۰/۰	۱/۰		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	۸	۲۴/۲	۰/۲۴۲	۲/۹۶	۰/۰۰۲
	بالا	۲۵	۷۵/۸	۰/۷۵۸		
	کل	۳۳	۱۰۰/۰	۱/۰		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	۲۴	۹/۳	۰/۰۹۳	۱۳/۰۷	۰/۰۰۰
	بالا	۲۳۴	۹۰/۷	۰/۹۰۷		
	کل	۲۵۸	۱۰۰/۰	۱/۰		

در بررسی فرضیه فرعی ۵ تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۷ از طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که p- مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی وچه به صورت تفکیک شده برای هر دو گروه برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ است ،در نتیجه می توان گفت بیان مبلغ دفتری هر طبقه از دارایی ها بر اساس بهای تمام شده با فرض عدم تجدید ارزیابی دارایی ها، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

جدول شماره ۷

بیان مبلغ دفتری هر طبقه از دارایی ها بر اساس بهای تمام شده با فرض عدم تجدید ارزیابی دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	۱۳	5.8	0.58	13.27	0.000
	بالا	212	94.2	0.942		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات	پایین	4	12.1	0.121	4.35	0.000
	بالا	29	87.9	0.879		
	کل	33	100.0	1.0		

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

بیان مبلغ دفتری هر طبقه از دارایی ها بر اساس بهای تمام شده با فرض عدم تجدید ارزیابی دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
مدیره						
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	۱۷	۶/۶	۰/۰۶۶	۱۳/۹۵	۰/۰۰۰
	بالا	۲۴۱	۹۳/۴	۰/۹۳۴		
	کل	۲۵۸	۱۰۰/۰	۱/۰		

- در بررسی فرضیه فرعی ۶ با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۸ از طریق آزمون دو جمله ای نشان می دهد که p- مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی وچه به صورت تفکیک شده برای هر دو گروه برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ است، در نتیجه می توان گفت بیان مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و ذکر محدودیت تقسیم آن بین صاحبان سهام ، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

جدول شماره ۸

بیان مبلغ مازاد تجدید ارزیابی دارایی ها و ذکر محدودیت تقسیم آن بین صاحبان سهام		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	5	2.2	0.22	14.33	0.000
	بالا	220	97.8	0.978		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	6	18.2	0.182	3.66	0.000
	بالا	27	81.8	0.818		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	۱۱	۶/۳	۰/۰۶۳	۱۴/۶۹	۰/۰۰۰
	بالا	۲۴۷	۹۳/۷	۰/۹۳۷		
	کل	۲۵۸	۱۰۰/۰	۱/۰		

- در بررسیفرضیه فرعی ۷ با توجه به تجزیه و تحلیل داده های جدول شماره ۹ از طریق آزمون دو جمله ای مشخص شد که p- مقدار(معنی داری) چه به صورت کلی

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

وجه به صورت تفکیک شده برای هر دو گروه برابر ۰/۰۰۰ و کوچک تر از سطحمعنی داری $\alpha = 0.05$ است،در نتیجه می توان گفت بیان دوره تناوب تجدید ارزیابی به تفکیک هر طبقه از دارایی ها ، افشای اطلاعات صورت های مالی را برای استفاده کنندگان افزایش می دهد.

- **جدول شماره ۹**

بیان دوره تناوب تجدید ارزیابی به تفکیک هر طبقه از دارایی ها		فراوانی	درصد فراوانی	احتمال مشاهده شده	آماره z	معنی داری
حسابرسان مستقل	پایین	15	6.7	0.67	13.00	0.000
	بالا	210	93.3	0.933		
	کل	225	100.0	1.0		
مدیر عامل، مدیر مالی و عضو هیات مدیره	پایین	6	18.2	0.182	3.66	0.000
	بالا	27	81.8	0.818		
	کل	33	100.0	1.0		
به طور کلی (مدیران و حسابرسان مستقل)	پایین	۲۱	۹/۲	۰/۰۹۲	۱۳/۴۵	۰/۰۰۰
	بالا	۲۳۷	۹۱/۸	۰/۹۱۸		
	کل	۲۵۸	۱۰۰/۰	۱/۰		

نتیجه گیری:

- در این تحقیق این نتیجه به دست آمد که تعداد شرکت هایی که عمل تجدید ارزیابی دارایی ها را انجام داده اند کم بوده و محدود به شرکت های دولتی است.شاید عواملی از قبیل مالیات ناشی از تجدید ارزیابی دارایی هاسبب عدم استقبال شرکت های خصوصی از انجام تجدید ارزیابی دارایی ها باشد.

- با توجه به نتایج بدست آمده از تجزیه تحلیل داده ها می توان بیان نمود که تجدید ارزیابی دارایی ها به طور کلی سبب افشای بهتر اطلاعات صورت های مالی می شود همچنین تمامی متغیرهای به کاررفته براساس موارد هفت گانه افشا طبق استاندارد حسابداری ایران به جزءمتغیر ارزیاب مستقل از طرف هر دو گروه حسابرسان مستقل و مدیران قابل قبول بوده که نشان از تأثیراین متغیرها بر شفافیت صورت های مالی داد.

- با توجه به نتایج بدست آمده مشخص گردید که مدیران استفاده از ارزیاب مستقل را در تجدیدارزیابی دارایی ها سبب افشای بهتردارایی ها نمی دانندکه این امر می تواند از آن جا ناشی شودکه

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

مدیران با انتخاب یک ارزیاب داخلی ازمجموعه خود می توانندمبانی قیمت گذاری را تعیین و اطلاعات مالی رادرجهت نیل به هدف های مورد نظرخودشکل دهند.

– با توجه به الویت بندی صورت گرفته در متغیر های تحقیق مشاهده می گردد که بیان تاریخ مؤثر تجدید ارزیابی دارایی ها از نظر حسابرسان مستقل در رتبه دوم اهمیت قرار دارد، حال آن که از نظر مدیران در رتبه چهارم می باشد.

– از طرف دیگر بیان دوره تناوب تجدید ارزیابی دارایی ها از نظر مدیران در رتبه دوم و از نظر حسابرسان مستقل در رتبه چهارم اهمیت قرار دارد.

– طبق قانون، تفاوت حاصل از تجدید ارزیابی دارایی های ثابت شرکت های دولتی مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سایر مالیات ها نخواهند شد.از این رو شرکت های دولتی بدون نگرانی از عواقب مالیاتی تجدید ارزیابی،مبادرت به انجام آن نموده اند. پیشنهاد می گردد به منظور تسهیل فرآیند تجدید ارزیابی برای بخش خصوصی نیز معافیت های مالیاتی در این خصوص اعمال گردد.

– علاوه براین با استناد به نتایج حاصل از تحقیق مبنی بر تأثیر مثبت تجدید ارزیابی دارایی ها بر افشا،پیشنهاد می گردد سایر شرکت ها نیز به منظور ارتقا سطح گزارشگری مالی، و با توجه به شرایط تورمی کشور، نگاه خود را به مقوله تجدید ارزیابی دارایی ها تغییر دهند وبه سوی انجام این امر گام بر دارند.

منابع فارسی:

۱. عالیور،عزیز،۱۳۶۶، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی، سازمان حسابرسی،نشریه شماره ۷۶،ص:۱-۳

۲. رحمانی، علی، حمیدی، الهام، مبانی نظری و عملی تجدید ارزیابی دارایی های ثابت، ماهنامه انجمن حسابداران خبره ایران، ۱۳۸۵، مهرماه، شماره ۱۷۶، ص: ۵۶-۶۳

۳. علیمدد، مصطفی، پژوهشی در ضوابط تجدید ارزیابی دارایی های ثابت در جهان و مقررات و تجارت تجدید ارزیابی در ایران، فصل نامه تحلیلی اطلاع رسانی پژوهشی سازمان حسابرسی، ۱۳۸۱، مهر و آبان، شماره ۱۶، ص:۲۸-۳۸

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

۴. علیمدد، مصطفی، نگاهی به مبانی نظری ضرورتها و الزامات تجدید ارزیابی دارایی ها، حسابداری برق، ۱۳۷۸، شماره ۱۹،ص: ۲-۵
۵. علیمدد، مصطفی، نگاهی به مبانی نظری ضرورت ها و الزامات تجدید ارزیابی دارایی ها، حسابداری برق، ۱۳۷۸، شماره۲۰، ص: ۲-۹
۶. علیمدد،مصطفی،نگاهی به مبانی نظری ضرورت ها و الزامات تجدید ارزیابی دارایی ها، حسابداری برق، ۱۳۷۸، شماره۲۱ و۲۲، ص: ۲-۵
۷. اجاق زاده، سید عظیم، تأثیر حسابداری به منظور گزارشگری مالی در شرایط تورمی و تأملی بر روش تجدید ارزیابی دارایی های ثابت، رساله جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد از دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، ۱۳۷۶
۸. اقبال، مریم، بررسی دیدگاه مدیران نسبت به شیوه تجدید ارزیابی دارایی ها، رساله جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد از دانشگاه تهران، ۱۳۸۳
۹. بهرامفر، نقی، تجدید ارزیابی دارایی های ثابت در دوران تورم و اثرات آن بر نتایج عملیات و وضعیت مالی شرکتها، رساله جهت اخذ درجه دکترا، دانشگاه تهران، ۱۳۷۳

منابع لاتین:

1. Chia, f., 1995. "An Investigation into the causes and effects of asset write-offs in Australia", PhD dissertation. University of Western Australia, November.
2. Elliot, J., and Shaw, W., 1996, "Write-Offs as Accounting Procedures to Mange Perceptions", *Journal of Accounting Research,* Vol. 26 (Supplement).
3. Financial reporting 1991- 1992, A surveryofuk published accounts, skerrat and Tonkin (editors), the institute charterad accountants in England and wales, London 1994, p.206

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]

[Downloaded from taxjournal.ir on 2026-11-15]